

รายวิชาสังคมศึกษา

รหัสวิชา สด๕๑๐๑ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕

เรื่อง พุทธจริยา

ครูผู้สอน ครูนจรักษ์ สุขเจริญ
ครูสุกฤณา นกเทียน

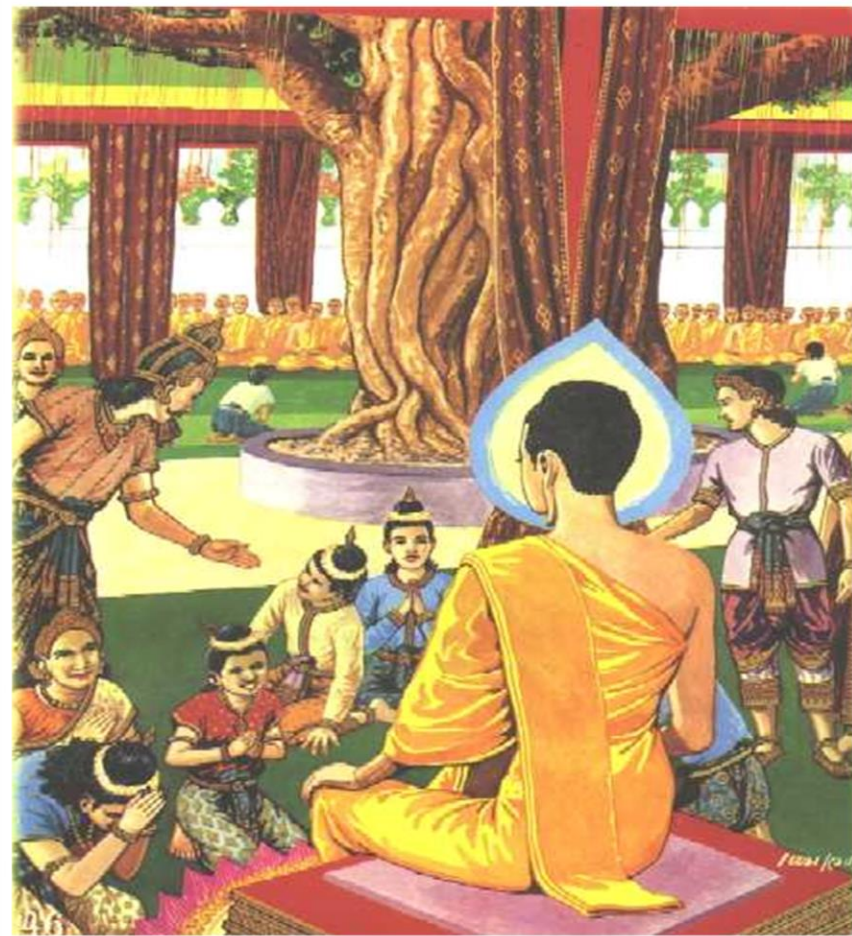

พุทธจริยา

จุดประสงค์การเรียนรู้

๑. อธิบายความหมายของพุทธจริยาพร้อมยกตัวอย่าง
๒. วิเคราะห์ความสำคัญของพุทธจริยา
๓. เห็นคุณค่าและความสำคัญของการศึกษาพุทธจริยาเพื่อนำข้อคิดที่ได้มาปรับใช้ในการดำเนินชีวิต

พระพุทธเจ้าเสด็จกรุงกบิลพัสดุ์

พุทธจริยา

พระพุทธเจ้าเสด็จกรุงกบิลพัสดุ์

หลังจากเจ้าชายสิทธัตถะออกผนวชแล้ว
พระเจ้าสุทโธทนะทรงเสียพระทัย เพราะทรงมี
พระราชประสงค์ที่จะให้พระโอรสเป็นพระมหากษัตริย์
ครองราชย์ต่อจากพระองค์

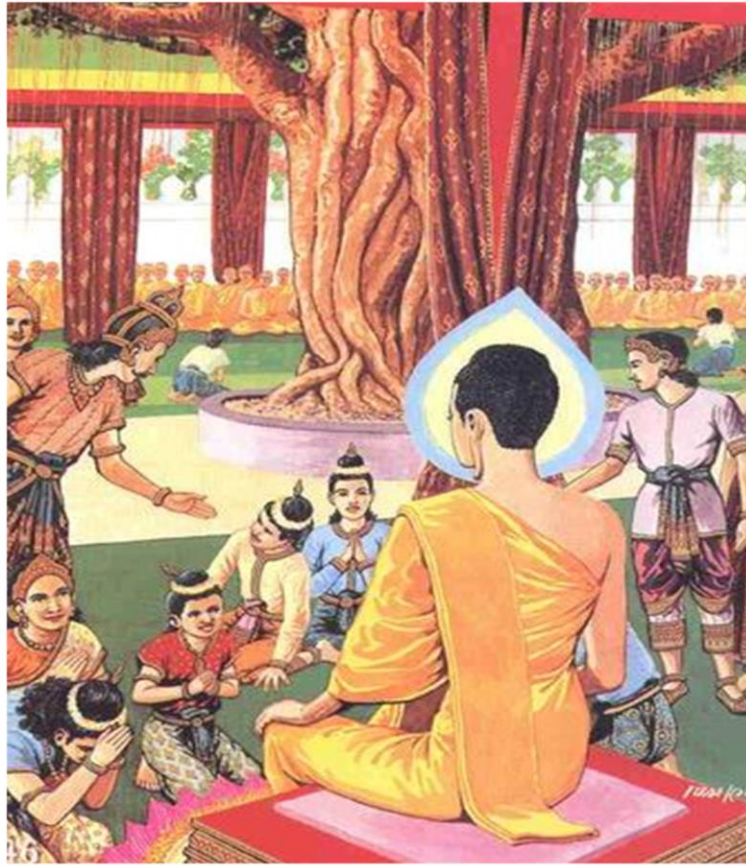
แต่ก็ไม่ได้ทรงโกรธพระราชโอรส
มีเพียงความห่วงใย จนเจ้าชาย
สิทธัตถะตรัสรู้เป็นพระพุทธเจ้า
และทรงประกาศพระศาสนาใน
แคว้นมคธ

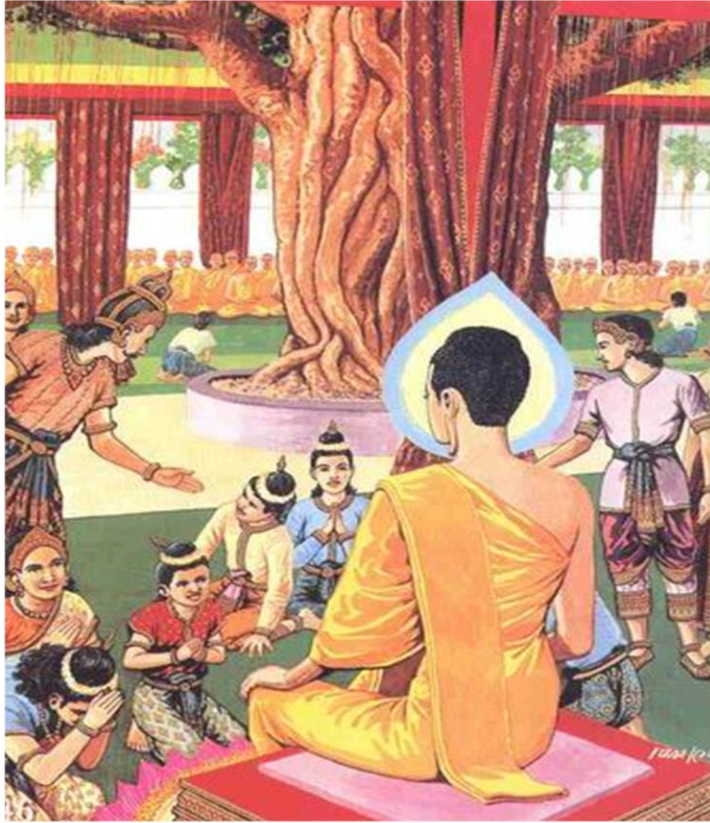
พระเจ้าสุทโธทนะทรงส่ง
อำมาตย์ให้ไปทูลเชิญ
พระพุทธเจ้าเสด็จกรุงกบิลพัสดุ์
ถึง ๙ ครั้ง

แต่ปรากฏว่าอำมาตย์เหล่านั้น
เมื่อได้ฟังพระธรรมเทศนาของ
พระพุทธเจ้าแล้วทูลขออุปสมบท
โดยมิได้กราบทูลอัญเชิญเสด็จกลับ
กรุงกบิลพัสดุ์แม้สักคนเดียว

จนกระทั่งอำมาตย์คนที่ ๑๐ คือ
กาฬุทายี ซึ่งเป็นพระสหายของ
เจ้าชายสิทธัตถะตั้งแต่วัยเยาว์
พร้อมด้วยบริวารได้ไปเฝ้า
พระพุทธเจ้าและได้ฟังธรรมแล้ว
ขอบวช

และเมื่อได้เวลาอันสมควรแล้ว
จึงได้กราบทูลนิมนต์พระพุทธเจ้า
เสด็จกลับกรุงกบิลพัสดุ์เพื่อโปรด
พระประยูรญาติและชาวเมือง

เมื่อพระพุทธเจ้าเสด็จมายัง
กรุงกบิลพัสดุ์ พระเจ้าสุทโธทนะ
ทรงจัดวัดนิโครธารามให้เป็นที่พัก
ประทับ

แหล่งที่มา : https://thebuddhapictures.blogspot.com/2021/05/blog-post_19.html

ในวันรุ่งขึ้นพระพุทธเจ้าเสด็จ
ไปบิณฑบาตในกรุงกบิลพัสดุ์
เป็นสาเหตุทำให้พระเจ้าสุทโธทนะ
รู้สึกอับอายที่เห็นพระโอรสออก
บิณฑบาตอาหารจากชาวบ้าน
จึงเสด็จไปห้าม

แหล่งที่มา : <http://dhammaforlearner.blogspot.com/2015/09/BuddhaHistoryEp12.html>

พระพุทธเจ้าได้ทรงอธิบายและ
ทรงแสดงธรรมเทศนา โปรด
พระราชาบิดาจนบรรลุธรรม
ชั้นโสดาบัน หลังจากนั้นเสด็จ
เข้ามาในพระราชวัง และทรง
โปรดแสดงธรรมแก่พระประยูร
ญาติจนได้ดวงตาเห็นธรรม

ต่อมาพระพุทธเจ้าได้ทรงอุปสมบทให้เจ้าชายนั้นทะ
ซึ่งเป็นพระอนุชาต่างมารดา

วันหนึ่งพระนางพิมพานำ
พระราชกุมารราหุลมาเข้าเฝ้า
พระพุทธเจ้า และให้
พระราชกุมารทูลขอราชสมบัติ

แหล่งที่มา : <https://www.mokkalana.com/2707/>

พระพุทธเจ้าทรงพิจารณาแล้ว
เห็นว่าราชสมบัติเป็นสิ่งที่
ไม่ยั่งยืน อริยทรัพย์ต่างหากที่
ยั่งยืนและควรมอบให้แก่
พระราชกุมารราหุลจึงทรงให้
พระสารีบุตร ทำการบรรพชา
ให้พระราชกุมารราหุลเป็น
สามเณร

เมื่อพระเจ้าสุทโธทนะทรงทราบ
ก็เสียพระทัยมากที่จะไม่มี
รัชทายาทสืบราชสมบัติต่อ
จึงทรงขอให้พระพุทธรเจ้าบวช
ให้แก่ผู้ที่ได้รับอนุญาตจาก
ผู้ปกครองแล้วเท่านั้น

แหล่งที่มา : <https://sites.google.com/site/thraphyakrmnusy/thesna-pord-phuthth-bida>

เมื่อพระเจ้าสุทโธทนะทรงชรา
และประชวร พระพุทธเจ้าได้
เสด็จไปโปรดอีกครั้ง
โดยทรงแสดงธรรมให้ฟัง
จนพระเจ้าสุทโธทนะบรรลुเป็น
พระอรหันต์และนิพพาน

พุทธจริยา

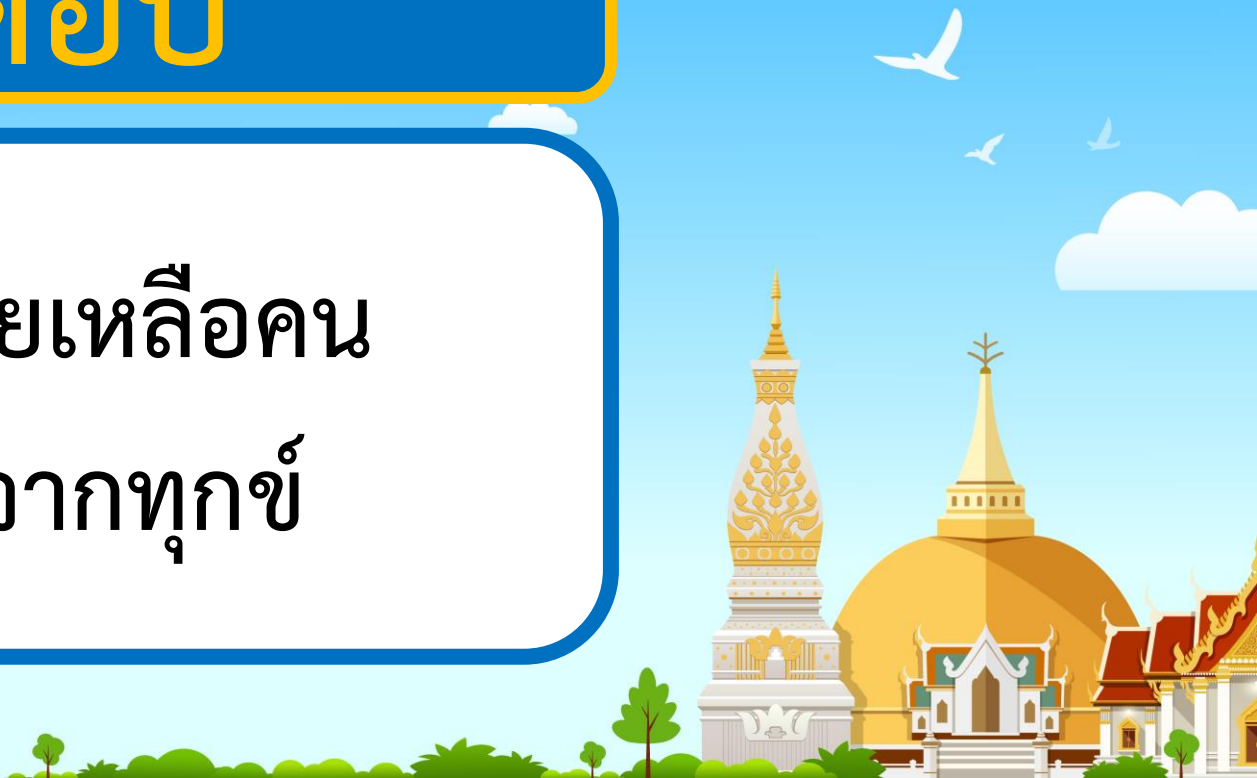
คำถามชวนคิด

นักเรียนรู้หรือไม่
พุทธกิจที่สำคัญมีอะไรบ้าง

คำตอบ

มีการช่วยเหลือคน
ให้พ้นจากทุกข์

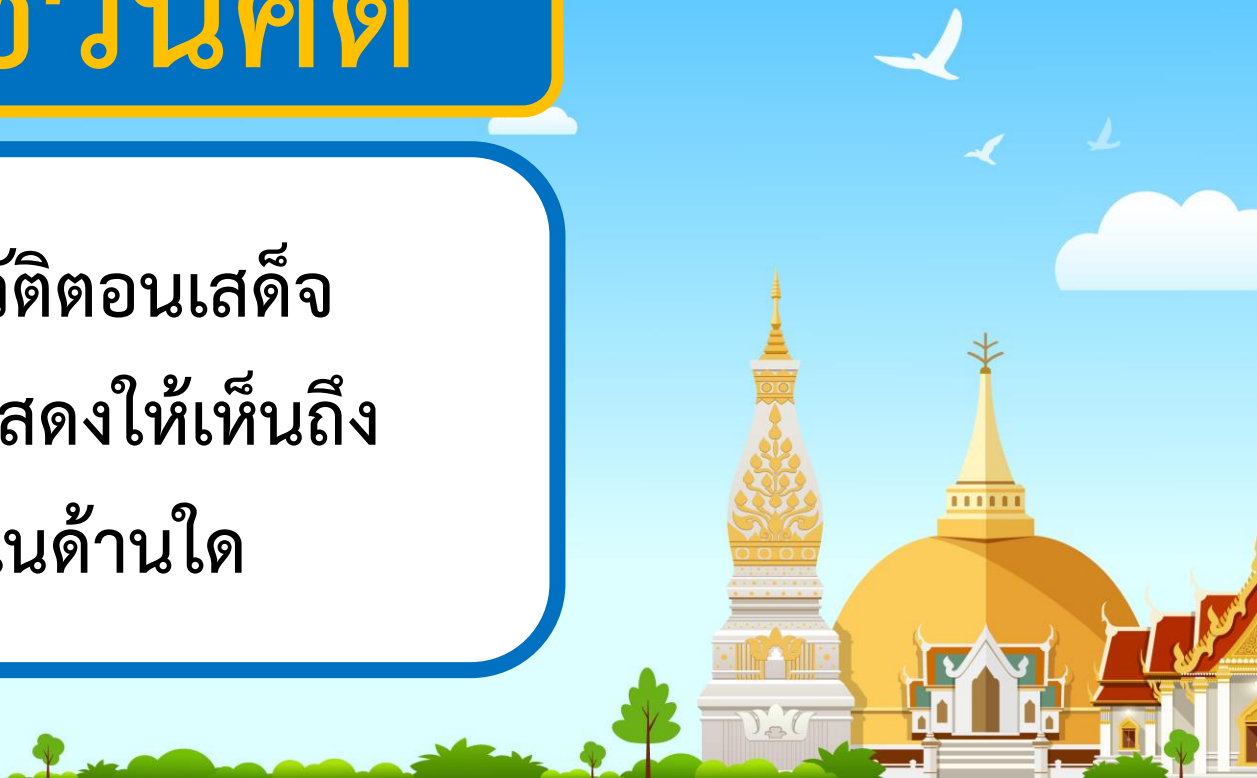

พระพุทธเจ้าทรงมีความบริสุทธิ์
ทั้งกาย วาจา และใจ ทรงเสียสละ
ความสุข เสด็จออกไปสั่งสอน
แนวทางพ้นทุกข์ให้แก่ชาวโลก
ทรงบำเพ็ญ **พุทธจริยา** ได้อย่าง
ครบถ้วน

คำถามชวนคิด

จากพุทธประวัติตอนเสด็จ
กรุงกบิลพัสดุ์ แสดงให้เห็นถึง
พุทธจริยาในด้านใด

คำตอบ

แสดงให้เห็นถึงความมีพระมหากรุณาธิคุณ
ต่อบรรดาพระประยูรญาติ
และความกตัญญูกตเวทีของพระพุทธองค์ที่มีต่อ
พระเจ้าสุทโธทนะซึ่งเป็นพระพุทธบิดา

โลกัตถจริยา

ญัตตถจริยา

พุทธัตถจริยา

โลกัตถจริยา

ทรงบำเพ็ญประโยชน์แก่
ชาวโลก คือ การปฏิบัติ
พุทธกิจประจำวัน
๕ เวลา

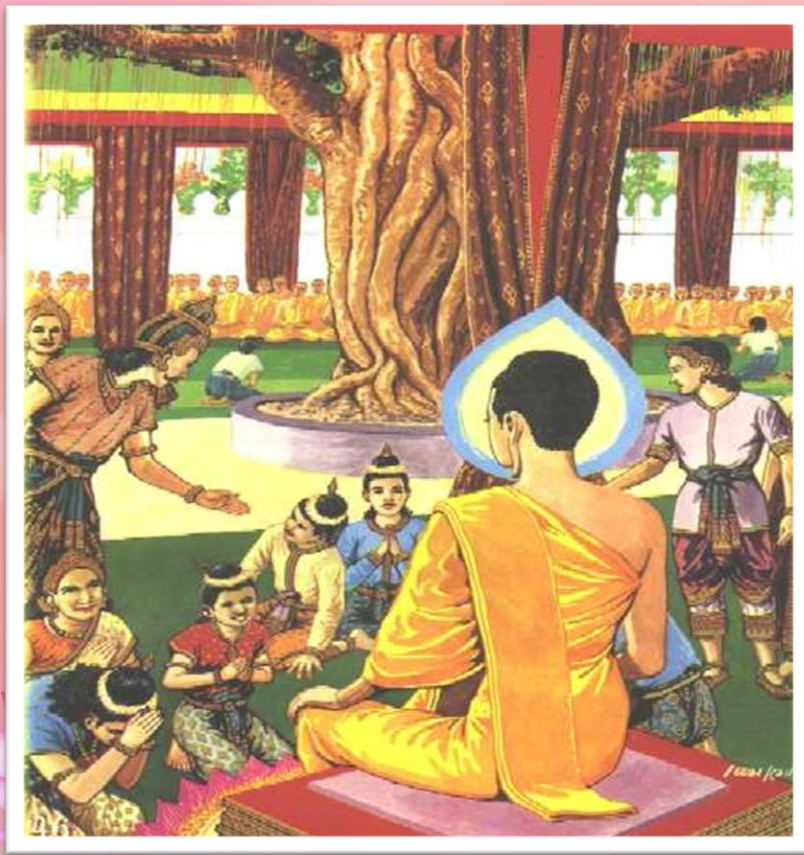
๑. ช่วงเช้า เสด็จออกอภิเษกบาท เพื่อโปรดสัตว์โลก
โดยการสนทนาธรรม หรือแสดงธรรมให้เข้าใจ

๒. ช่วงเย็น แสดงธรรมแก่ประชาชนที่มาเฝ้า
บริเวณที่ประทับ

๓. ช่วงคำ แสดงโอวาทแก่พระสงฆ์

๔. ช่วงเทียบคืบ ทรงตอบปัญหาแก่เหล่าเทวดา

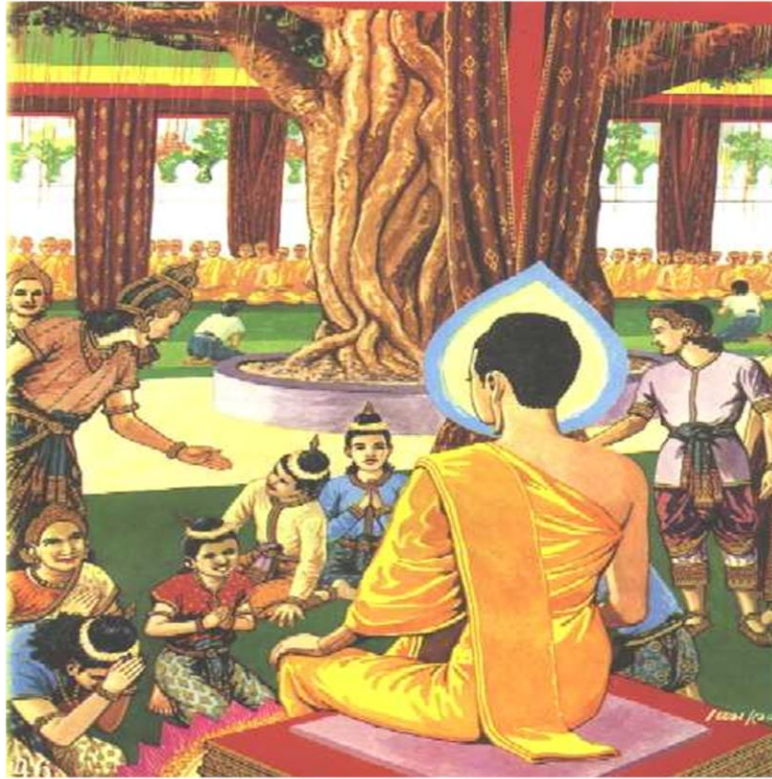
๕. ช่วงเข้ามืด ทรงตรวจสัตว์โลกว่า ผู้ใดมีอุปนิสัย
ที่จะบรรลุธรรมได้ เพื่อจะเสด็จไปโปรดในตอนเช้า

ญาคตถจรียา

เสด็จไปโปรด

พระราชบิดาและ
พระประยูรญาติที่
กรุงกบิลพัสดุ์

ญาคตถจรียา

ส่งผลให้บรรดา
พระประยูรญาติบรรลุ
ธรรมชั้นต่าง ๆ และออก
บวชเป็นจำนวนมาก

พุทธัตถจริยา

ทรงบัญญัติพระวินัย
เช่น ทรงบัญญัติ
พระวินัยสงฆ์

พุทธัตถจริยา

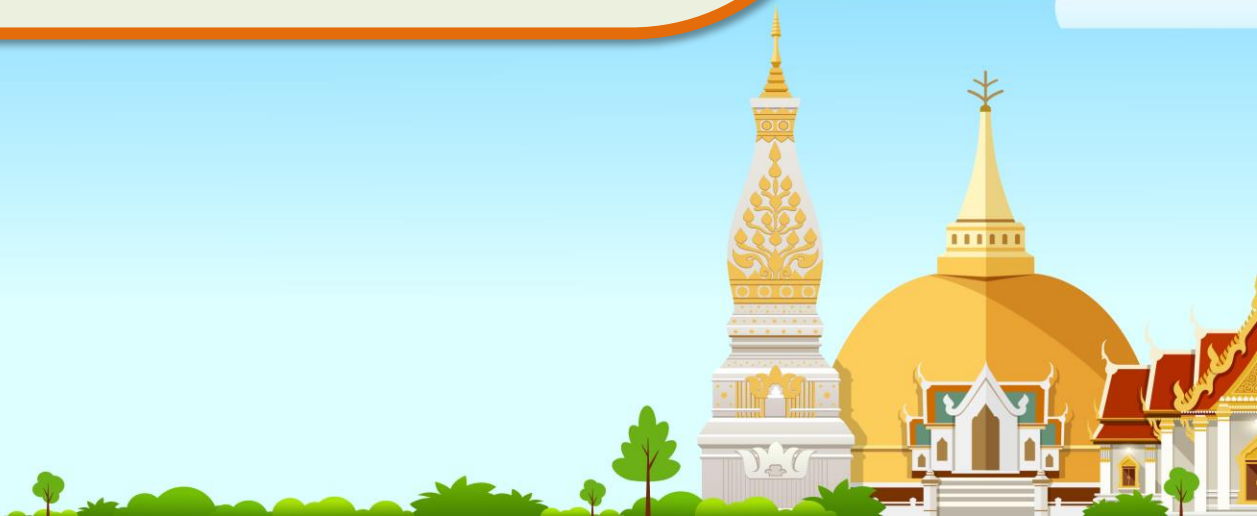
เพื่อให้บรรดาพระสาวกได้มีแนวทางการปฏิบัติที่ถูกต้อง
อีกทั้งยังทรงประดิษฐานพระศาสนาไว้ให้มั่นคงด้วย
การมีพุทธบริษัทสี่ ช่วยกันดูแลพระศาสนาต่อไปในอนาคต

ครูให้นักเรียนลองสรุปเหตุการณ์ต่าง ๆ ลงในสมุด และ
ครูจะสุ่มตัวแทนห้องออกมานำเสนอหน้าชั้นเรียน

ชั้นปฏิบัติ

คำชี้แจง

ครูให้นักเรียนทำใบงานที่ ๗

เรื่อง พุทธจริยา

คำชี้แจง

คำชี้แจงกิจกรรมนักเรียน

ให้นักเรียนทำใบงานที่ ๗
เรื่อง พุทธจริยา

คำชี้แจงครูปลายทาง

๑. ครูให้นักเรียนทำใบงานที่ ๗
เรื่อง พุทธจริยา
๒. ครูเดินดูและให้ความช่วยเหลือ
ตามความเหมาะสม

พุทธจริยา

โลกัตถจริยา

ญัตตถจริยา

พุทธัตถจริยา

โลกัตถจริยา

ทรงบำเพ็ญประโยชน์แก่
ชาวโลก คือ การปฏิบัติ
พุทธกิจประจำวัน

๕ เวลา

๑. ช่วงเช้า เสด็จออกอภิเษกบาท เพื่อโปรดสัตว์
โลก การสนทนาธรรม หรือแสดงธรรมให้เข้าใจ

๒. ช่วงเย็น แสดงธรรมแก่ประชาชนที่มาเฝ้า
บริเวณที่ประทับ

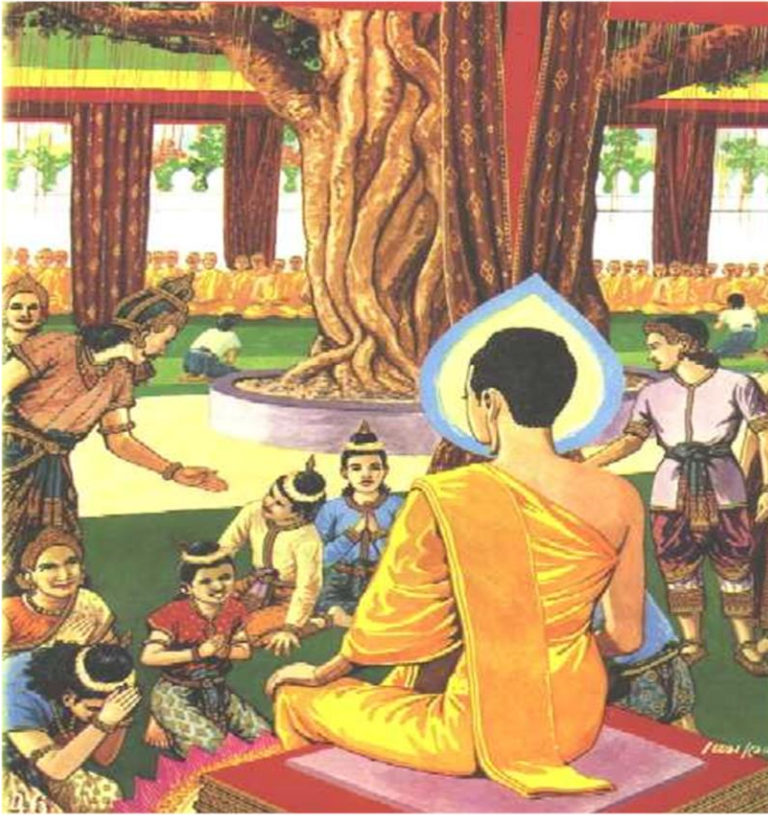
๓. ช่วงคำ แสดงโอวาทแก่พระสงฆ์

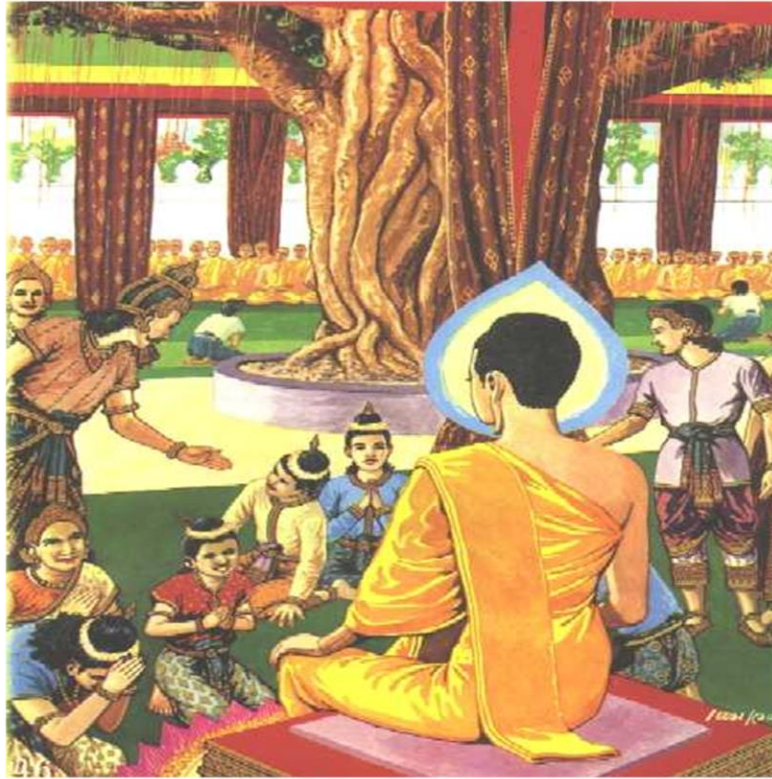
๔. ช่วงเทียบคืบ ทรงตอบปัญหาแก่เหล่าเทวดา

๕. ช่วงเข้ามืด ทรงตรวจสัตว์โลกว่า ผู้ใดมีอุปนิสัย
ที่จะบรรลุธรรมได้ เพื่อจะเสด็จไปโปรดในตอนเช้า

ญาคูขี้หอม

เสด็จไปโปรดพระราช
บิดาและพระประยูรญาติ
ที่กรุงกบิลพัสดุ์

ญาคตตถจรียา

ส่งผลให้บรรดา
พระประยูรญาติบรรลु
ธรรมชั้นต่าง ๆ และออก
บวชเป็นจำนวนมาก

พุทธัตถจริยา

ทรงบัญญัติพระวินัย
เช่น ทรงบัญญัติ
พระวินัยสงฆ์

พุทธัตถจริยา

เพื่อให้บรรดาพระสาวกได้มีแนวทางการปฏิบัติที่ถูกต้อง
อีกทั้งยังทรงประดิษฐานพระศาสนาไว้ให้มั่นคงด้วย
การมีพุทธบริษัทสี่ ช่วยกันดูแลพระศาสนาต่อไปในอนาคต

ใบงานที่ ๗ เรื่อง พุทธจริยา
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๗ เรื่อง มุ่งมั่นมุ่งศรัทธา
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๗ เรื่อง พุทธจริยา
รายวิชา สังคมศึกษา รหัส ส๑๕๑๐๑ ภาคเรียนที่ ๒ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕

คำชี้แจง : ให้นักเรียนตอบคำถามเรื่องพุทธจริยาให้ถูกต้อง

๑. โลกัตถจริยา	
๒. ญาตถจริยา	
๓. พุทธัตถจริยา	

ใบงานที่ ๗

๑. โลกัถถจรียา

.....

.....

.....

.....

.....

๒. ญูาตัถจรียา

.....

.....

.....

.....

.....

๓. พุทธัตถจริยา

.....

.....

.....

.....

๑. โลกัตถจริยา	โลกัตถจริยา คือ เป็นการบำเพ็ญประโยชน์แก่ชาวโลก เช่น เสด็จออกบิณฑบาตเพื่อโปรดสัตว์ และทรงแสดงธรรมโปรด อุบาสก อุบาสิกา ที่มาเฝ้า
๒. ญัตถจริยา	ญัตถจริยา คือ เป็นการบำเพ็ญประโยชน์แก่พระญาติตามฐานะ เช่น เสด็จไปแสดงธรรมโปรดพระบิดาและพระญาติที่ กรุงกบิลพัสดุ์
๓. พุทธัตถจริยา	พุทธัตถจริยา เป็นการบำเพ็ญประโยชน์ตามหน้าที่ของ พระพุทธเจ้า เช่น ทรงพระวินัยสงฆ์ ทรงประดิษฐาน พระพุทธศาสนาให้ยั่งยืน

สรุปบทเรียน

พระพุทธเจ้าทรงมีความบริสุทธิ์ทั้งกาย วาจาและใจ
ทรงอุทิศพระองค์เสด็จออกไปสั่งสอนแนวทางแห่งการพ้นทุกข์
ให้แก่ชาวโลก ทรงบำเพ็ญพุทธจริยาทั้งสามประการ คือ
โลกัตถจริยา ญาคัตถจริยา พุทธัตถจริยา ได้อย่างครบถ้วน
ส่งผลให้ พระพุทธศาสนายั่งยืนมาจนถึงทุกวันนี้

บทเรียนครั้งต่อไป

เรื่อง ประวัติพระโสณโกฬิวิสะ

สิ่งที่ต้องเตรียม

ใบงานที่ ๘

เรื่อง ประวัติพระโสณโกฬิวิสะ

สามารถดาวน์โหลดได้ที่ www.dltv.ac.th

